

Krysař

ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU

I. Část

- zasazení výňatku do kontextu díla

„A vaše jméno?“

„Nejmenuji se; jsem nikdo. Jsem hůř než nikdo, jsem krysař.“

Muž, který takto mluvil, stál se vzpřímenou hlavou před vraty domu, v nichž se do soumraku bělala ženská postava. Hleděl na ni svými temnými, pátravými očima. Byl vysoký a štíhlý, štíhlejší ještě ve svém přiléhavém sametovém kabátci a v úzkých nohavicích. Jeho ruce byly drobné a jemné jako ruce paní. Neměl při sobě ani zbraně, ani hole, ač se zdálo, že přichází z daleka, po cestách, jež vždy jisty nebyly. Svíral zato něco dlouhého a ozdobného, co budilo zvědavost ženy, s kterou hovořil. Byla to píšťaľa cizokrajné práce, jaké dosud neviděla.

- obsah

Do města Hammeln přichází krysař, který má za úkol vyhnat z města krysy. Hned po příchodu se zamiluje do krásné Agnes. Když z města všechny krysy vyžene, žádá od radních zaslouženou odměnu. Ti jím však pohrdají a odmítají mu zaplatit. Krysař je na obyvatele města naštvaný, jelikož však miluje Agnes, nic neudělá. Krysař se však dozví, že Agnes otěhotněla s Kristiánem a spáchala sebevraždu. Rozhodne se tedy městu pomstít. Zhluboka hraje na svou píšťalu a všichni měšťané jej následují až spadnou do propasti. Krysař skáče za nimi. Přežije pouze Sepp, který jelikož je zpomalený dojde k propasti až další den. Z transu ho však probere pláč dítěte, kterému se rozhodne najít náhradní matku.

- téma a motiv
 - téma: zrada
 - motiv: láska, moc, nenávisť, lakomost
- Časoprostor
 - Prostor: Hammeln
 - Čas: není určen (pravděpodobně středověk)
- kompoziční výstavba
 - chronologická
- literární druh a Žánr
 - druh: epika
 - Žánr: novela

II. Část

- vypravěč / lyrický subjekt
 - er forma
 - vševědoucí vypravěč
- vyprávěcí způsoby
 - pásmo vypravěče
 - přímá řeč
- typy promluv
 - dialog
 - monolog

- postava

hlavní:

- krysař
 - vyzáblý, vysoký
 - tajemný, osamělý
 - pomocí píšťaly vyhání krysy
 - zamiluje se do Agnes
- Sepp Jörgen
 - rybář
 - kudrnaté vlasy, dobře rostlý
 - zpomalený, ostatní se mu smějí
- Agnes
 - krásná
 - nedokáže se rozhodnout mezi Krysařem a Kristiánem
 - těhotná – spáchá sebevraždu

vedlejší:

- Kristián
 - milenec Agnes
 - vypočítavý (doufá ve smrt strýce – dědictví)
- radní
 - vypočítaví, lakomí, neplní své sliby

III. Část

- jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

stupňování

- štíhlý, štíhlejší ještě ve svém přiléhavém sametovém kabátci

inverze

- po cestách, jež vždy jisty nebyly

- tropy a figury a jejich funkce ve výňatku

epiteton

- temnýmá, pátravýmá očima

přirovnání

- drobné a jemné jako ruce paní

LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT

- kontext autorovy tvorby
- Viktor Dyk 1877-1931
 - nacionalista
 - bojoval o samostatnost českého národa
 - vězněn za velezradu za první světové války
 - politická kariéra
 - poslanec a senátor v opozici proti Masarykovi a Benešovi
 - Tvorba:
 - Poezie
 - A porta inferi
 - Satiry a sarkasmy
 - Pohádky z naší vesnice
 - Milá sedmi loupežníků
 - Drama
 - Zmoudření Dona Quichota
- literární / obecně kulturní kontext
 - Buřiči (sám s tímto pojmem přišel)
 - Anarchismus, bohémský život, svoboda jedince, antimilitarismus
 - Fráňa Šrámek
 - Modrý a rudý
 - Stříbrný vítr
 - František Gellner
 - Po nás ať přijde potopa!
 - Radosti života
 - Petr Bezruč
 - Slezské písně